

instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – E. Badan-Melnic
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – M. Guzun, I. Dutca, A. Malîi

ÎNCHEIERE

11 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de Elena Ciocan, reprezentată de avocatul Alexei Croitor,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Ciocan împotriva Agenției Proprietății Publice și Societății pe Acțiuni „Unic” cu privire la anularea Dispoziției de transmitere a valorilor mobiliare,

împotriva încheierilor din 01 octombrie 2021 și din 21 octombrie 2021 ale Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La data de 24 februarie 2017 Elena Ciocan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Agenției Proprietății Publice, Ministerului Economiei și Societății pe Acțiuni „Unic” privind efectuarea emisiei de acțiuni a SA „Unic” și a elibera acțiuni Elenei Ciocan în număr de 2678 cu valoarea de 304000 de lei, ceea ce constituie 3,3% din costul SA „Unic”.

Ulterior, reclamanta a concretizat pretențiile și a solicitat anularea Dispoziției de transmitere a valorilor mobiliare nr. 3012 din 18 septembrie 2018 și anularea retragerii a 19 acțiuni ale SA „Unic”, titular Elena Ciocan, care au fost retrase în cadrul retragerii obligatorii. S-a renunțat la pretențiile împotriva Ministerului Economiei.

Prin hotărârea din 21 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 51 vol. II).

Nefiind de acord cu hotărârea din 21 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, la 21 mai 2021, prin intermediul poștei electronice, Elena Ciocan a depus apel nemotivat (f.d. 55- 56 vol. II).

Prin încheierea din 01 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca neîntemeiată cererea Elenei Ciocan cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului. Nu s-a dat curs cererii de apel nemotivate depuse de Elena

Ciocan, acordând apelantei un termen de 10 zile de la recepționarea prezentei încheieri pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea cererii de apel motivate și a dovezii achitării taxei de stat (f.d. 70-73 vol. II).

Prin încheierea din 21 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit apelul declarat de Elena Ciocan împotriva hotărârii din 21 mai 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, pe motiv că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea din 01 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, și anume, nu a prezentat cererea de apel motivată și dovada achitării taxei de stat (f.d. 75-78 vol. II).

La data de 12 februarie 2022 Elena Ciocan, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, a depus cerere de recurs, solicitând repunerea în termen a recursului, casarea încheierilor din 01 octombrie 2021 și din 21 octombrie 2021 ale Curții de Apel Chișinău și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a indicat că nu a cunoscut despre încheierea din 21 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, nefiind expediată la adresa avocatului.

Recurenta a mai indicat că instanța de apel nemotivat a respins cererea sa privind scutirea de la plata taxei de stat.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materiale cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că urmează a fi respinsă cererea de repunere în termen a recursului și restituit recursul ca fiind depus în afara termenului legal.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Articolul 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă indică că actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În acest sens, Colegiul reține că termenul de declarare a recursului este un termen de procedură imperativ, astfel încât nerespectarea acestuia atrage decăderea din dreptul de a mai exercita calea de atac, fără a iniția o abordare a recursului în fond. Impunerea unui termen de valorificare a căii de atac are ca scop disciplinarea

justițiabililor și garantarea securității raporturilor juridice. Decăderea din dreptul de acces la jurisdicția Curții Supreme de Justiție constituie de asemenea un factor de securitate juridică, conținută în regula de 15 zile, care curge de la data comunicării încheierii (contestate) recurentului și împiedică o permanentă repunere în discuție a soluțiilor irevocabile pronunțate de instanțele de judecată.

Potrivit art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Din suportul probator prezent la actele cauzei rezultă că prin hotărârea din 21 mai 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru acțiunea Elenei Ciocan a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 51 vol. II).

Nefiind de acord cu hotărârea din 21 mai 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, la 21 mai 2021, prin intermediul poștei electronice, Elena Ciocan a depus apel nemotivat (f.d. 55- 56 vol. II).

Prin încheierea din 01 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca neîntemeiată cererea Elenei Ciocan cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului. Nu s-a dat curs cererii de apel nemotivate depuse de Elena Ciocan, acordând apelantei un termen de 10 zile de la recepționarea prezentei încheieri pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea cererii de apel motivate și a dovezii achitării taxei de stat (f.d. 70-73 vol. II).

Prin încheierea din 21 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit apelul declarat de Elena Ciocan împotriva hotărârii din 21 mai 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru pe motiv că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea din 01 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, și anume, nu a prezentat cererea de apel motivată și dovada achitării taxei de stat (f.d. 75-78 vol. II).

La data de 12 februarie 2022 Elena Ciocan, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, a depus cerere de recurs, solicitând repunerea în termen a recursului, casarea încheierilor din 01 octombrie 2021 și din 21 octombrie 2021 ale Curții de Apel Chișinău și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

Analizând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că Elena Ciocan, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, a declarat recurs împotriva încheierilor din 01 octombrie 2021 și 21 octombrie 2021 ale Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 368 alin. (3) din Codul de procedură civilă încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată odată cu fondul.

Conform extrasului din poșta electronică, anexat la materialele cauzei, se atestă că încheierea din 21 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, la data de 18 noiembrie 2021 a fost expediată la adresa electronică a reprezentantului recurente Elenei Ciocan, avocatului Alexei Croitor, indicată în antetul cererii de apel

nemotivate, precum și în mandatul avocațional – xxxxx (f.d. 56 vol. II, 31 vol. I).

Astfel, argumentul recurente, precum că reprezentantului acesteia nu i s-a comunicat încheierea instanței de apel din 21 octombrie 2021, este apreciat de către instanța de recurs ca fiind declarativ.

Sub acest aspect, instanța de recurs precizează că art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă reglementează o atare modalitate de comunicare a actelor judecătorești. Pentru aplicarea acestor norme de drept procedural este necesar ca acest mijloc să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui.

Așadar, confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice. În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului; data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătorec. Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului prin poșta electronică, extrasul pre-citat va cuprinde informații cu privire la aceste inexactități. Cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj separat de la „Mail delivery system” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „Mail delivery system” conform căruia operatorul poștal va explica cauzele, care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită, sau ea nu poate primi e-mailuri.

Prin urmare, în lipsa acestor mențiuni și prin anexarea extrasului de pe portalul poștei electronice a instanței de apel, care atestă că reprezentantului apelantei Elenei Ciocan, avocatului Alexei Croitor, i-a fost comunicată încheierea instanței de apel din 21 octombrie 2021, se demonstrează incontestabil că încheierea respectivă a fost adusă la cunoștința reprezentantului apelantei și această modalitate de notificare a actului judecătorec emis se încadrează în rigorile art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În această ordine de idei, Colegiul concluzionează că instanța de apel și-a îndeplinit obligația pozitivă de comunicare a actului de procedură emis și a comunicat încheierea din 21 octombrie 2021 reprezentantului apelantei, avocatului Alexei Croitor.

Prin urmare, din data de 19 noiembrie 2021, ziua imediat următoare recepționării încheierii din 21 octombrie 2021, a început să curgă termenul pentru depunerea recursului împotriva încheierii din 21 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și a expirat la data de 03 decembrie 2021, zi de vineri.

Recurenta Elena Ciocan, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, a depus recurs împotriva încheierii din 21 octombrie 2021 a Curții de Apel la data de 12 februarie 2022, cu încălcarea evidentă a termenului imperativ prevăzut la art. 425 din Codul de procedură civilă.

Mai mult, conform recipisei anexate la materialele cauzei se confirmă că avocatul Alexei Croitor la data de 13 decembrie 2021 a făcut cunoștință cu materialele dosarului (f.d. 100 vol. II). Prin urmare, sunt declarative argumentele recurente că nu a cunoscut despre încheierea din 21 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a recursului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea de a fi putut depune recursul în termen.

La caz, Colegiul apreciază că argumentele recurenteii Elena Ciocan, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, aduse întru repunerea în termen a recursului, nu sunt plauzibile, neconstituind circumstanțe care i-a împiedicat să depună în termen recursul împotriva încheierii din 21 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

La caz se rețin dispozițiile art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Această obligație rezultă și din dispozițiile art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, care indică că participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

De altfel, instanța de recurs reiterează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă, or, prevederile art. 15 din Codul de procedură civilă, stipulează expres că participanții la proces și alte persoane interesate ale căror drepturi, libertăți ori interese legitime au fost încălcate printr-un act judiciar pot exercita căile de atac împotriva acestuia în condițiile legii.

Admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea

unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de repunere în termen a recursului și de a restitui recursul declarat de Elena Ciocan, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, ca fiind depus în afara termenului legal.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426¹ alin. (1) lit. a) și alin. (2), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se respinge cererea depusă de Elena Ciocan, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului.

Se restituie recursul declarat de Elena Ciocan, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, împotriva încheierilor din 01 octombrie 2021 și din 21 octombrie 2021 ale Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Ciocan împotriva Agenției Proprietății Publice și Societății pe Acțiuni „Unic” cu privire la anularea Dispoziției de transmitere a valorilor mobiliare.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas